

KOMMUNSTYRELSEN

Region Stockholm
104 22 Stockholm

Yttrande - Förslag till Länsplan för regional transportinfrastruktur 2022-2033

Region Stockholm har skickat ut förslag till Länsplan för regional transportinfrastruktur 2022-2033 på remiss till länets kommuner och Täby kommun lämnar Stockholm nordosts gemensamma svar som sitt yttrande tillsammans med följande synpunkter.

Svar på Region Stockholms frågor

Region Stockholm vill gärna att remissinstanserna besvarar följande frågor.

Har Region Stockholm utgått från rätt mål och principer? Är dessa relevanta ur ert perspektiv, respektive ur ett regionalt perspektiv?

Täby kommun anser att Regionen utgått från rätt mål och principer. När det gäller principen "Ökad samverkan och samfinansiering" anser dock Täby att länsplanen skulle kunna tydliggöra lösningar för medfinansiering. Flera regionala stombussar trafikerar det kommunala vägnätet, vilket gör att en kommun i sin roll som väghållare kan komma att få ta en orimligt stor del av finansieringen av dessa objekt, även objekt som kommer större del av regionen till nytta än enbart kommunen i fråga. I Täbys fall blir detta extra tydligt då vägarna som leder in till den regionala stadskärnan (Täby Centrum) är kommunala. Om rådande finansieringsmodell tillämpas kommer det att innebära orimligt stora investeringskostnader för kommunen när stombusslinjerna realiseras i enlighet med Stomnätsplanen och framöver i enlighet med Kollektivtrafikplan 2050. Täby kommun har vid ett flertal tillfällen lyft denna problematik med Regionen utan att få gehör. I slutändan riskeras utvecklingen av kollektivtrafiken i regionen. Sammantaget anser Täby kommun därför att systemperspektiv, regional balans och regional nytta ska vara viktiga faktorer att beakta i finansiering av denna typ av objekt. För att säkerställa genomförbarheten av objekten anser Täby kommun att finansieringen behöver diskuteras tidigt i planeringsprocesser, till exempel redan i sträckningsstudier.

Möter de föreslagna objekten upp mot de föreslagna målsättningarna?

De föreslagna objekten leder sannolikt mot de föreslagna målsättningarna i RUFS 2050, men de är inte tillräckliga. RUFS 2050 har stort fokus på en flerkärnig rumslig struktur och utvecklingen av regionala stadskärnor. Dessa är sammanlänkande med utbyggda kommunikationer, med fokus på kollektivtrafik. Täby anser att förslaget till länsplan behöver spegla detta ytterligare med prioritering av åtgärder som faktiskt bidrar till att nå målen i RUFS 2050, Trafikförsörjningsprogram och förslaget till Kollektivtrafikplan 2050. I nuvarande förslag till länsplan saknas långsiktiga satsningar på utvecklad infrastruktur för att knyta samman Täby centrum-Arninge med övriga nordost, regionen och viktiga målpunkter, inte minst Arlanda. Täby kommun tar ansvar för att genomföra RUFS 2050 genom att planera och bygga ut en regionalt viktig nod och uppfylla sitt bostadsåtagande inom Sverigeförhandlingen, flera tusen nya arbetstillfällen och mer service för ett regionalt upptagningsområde.

Täby kommun saknar av den anledningen flera viktiga objekt såsom åtgärder på Norrortsleden, Roslagsbanan till Arlanda samt finansiering för utveckling av stombuss och cykelinfrastruktur för resor mellan kommuner i nordostsektorn. Dessa objekt har direkt inverkan på möjligheterna att nå delmålet om att kollektivtrafikens restid mellan regionala stadskärnor, och till Arlanda flygplats, ska vara konkurrenskraftig med bilens restid. På detta sätt bidra objekten till ett mer hållbart samhälle som också bidrar till att det statliga vägnätet kan avlastas och bli mer framkomligt.

Anser ni att prioriteringarna för åtgärdsområdena (åtgärder under 50 mkr) är relevanta och att fördelningen av dessa motsvarar länets behov?

Täby kommun tycker det är bra att beloppsgränsen för mindre, icke namngivna objekt, har höjts från 25 miljoner kronor till 50 miljoner kronor.

Det är svårt att bedöma om fördelningen motsvarar länets behov då de är stora inom alla åtgärdsområden. Täby kommun kan dock konstatera att det kommer krävas stora investeringar i stombussnätet fram till och med 2030. Täby kommun noterar att det är få namngivna stombussobjekt i förslaget till länsplan. Detta, i kombination med de medel som är avsatta i åtgärdsområdet för kollektivtrafik och projekt utifrån exempelvis Grönt ljus stombuss och Handlingsplan stombuss, riskerar att inte räcka till satsningar i både stombussnätet och övriga objekt som

ryms inom dessa områden. När det gäller prioriteringarna för åtgärdsområdena, som beskrivs i länsplanens bilaga 2, anser Täby kommun att de är rimliga.

Övriga synpunkter

Utöver synpunkterna kopplade till frågorna ovan, vill Täby kommun lämna följande övriga synpunkter.

Processen

Generellt saknas återkoppling från tidigare objektsförfrågan och dialog under processen fram till länsplaneförslaget. Dialog, alternativt en samrådsredogörelse eller liknande, efter objektsförfrågan hade ökat förutsättningarna för förståelse och acceptans för nu liggande länsplaneförslag. Utan återkoppling upplevs remissomgången under objektsförfrågan som meningslös. Det kan bidra till att fortsatt samverkan försvåras.

Koppling till RUFS 2050, Trafikförsörjningsprogram och tillhörande strategier

Under 2021 har förslag till Kollektivtrafikplan 2050 varit på remiss. Planen pekar ut behov till år 2030 och för år 2050. I förslaget till länsplan saknas i nuläget en tydlig koppling mellan behoven i kollektivtrafikplanen, föreslagna specifika objekt och dess finansiering. Det vore därför önskvärt om länsplanen, när Kollektivtrafikplan 2050 är antagen, tydligare kan visa på hur kopplingen mellan dessa stärks, såväl efter denna remissomgång samt inför kommande planperiod.

Namngivna objekt och åtgärdsområden

Det är positivt att de namngivna åtgärder som ligger i länsplanen sedan tidigare planomgång i möjligaste mån prioriteras. Det bidrar till förutsägbarhet i planeringen. Det är också positivt att objekt som ses som följdinvesteringar av tidigare genomförda åtgärder prioriteras.

Täby konstaterar dock att det är få objekt som lämnats in under remissen i samband med objektsförfrågan som återfinns i förslaget till länsplan. Det är också anmärkningsvärt få objekt som finns med i länsplanen i den norra länshalvan, trots att denna del av länet redan idag har stora brister och behov i transportsystemet, samtidigt som man är inne i en expansiv fas genom bland annat utveckling av den regionala stadskärnan Täby centrum-Arninge i Roslags-Näsby, Täby park och Arninge-Ullna.

Behovet av satsningar på infrastrukturen är stort, främst avseende större transportinfrastruktursatsningar med stor regional nytta som skapar redundans och kapacitetsökning i systemet och bidrar i enlighet med regionala målsättningar i RUFS 2050 och förslag till Kollektivtrafikplan 2050. Om Region Stockholm vill mena allvar med fattade beslut om långsiktiga planer behöver nedan stora behov i trafiksystemet också speglas i förslaget till länsplan:

- Ökad tillgänglighet till Arlanda flygplats genom att påbörja arbetet med förlängning av Roslagsbanan. Idéstudier, trafikutredningar, samhällsekonomiska analyser mm finns framtagna sedan en lång tid tillbaka. Detta behov pekas ut i RUFS 2050 och är konkretiserat som behov av förlängd Roslagsbana i förslag till Kollektivtrafikplan 2050.
- Utveckling av regional kapacitetsstark kollektivtrafik västerut som en långsiktig kollektivtrafiklösning för nordostsektorn för att knyta samman regionala stadskärnor Täby centrum-Arninge och Kista-Sollentuna-Häggvik och vidare västerut. Denna ingår i genomförd ÅVS och idéstudie och finns med som behov både i RUFS och konkretiserat som behov av tvärbana i förslag till Kollektivtrafikplan 2050. Täbys nya översiktsplan (antagande våren 2022) pekar ut ett utredningsstråk för en tvärförbindelse utan ställningstagande om trafikslag.

Täby kommun anser att det är anmärkningsvärt att Norrortsleden inte finns med som nytt namngivet objekt, trots att det pågår ett prioriterat ÅVS-arbete. Detta objekt bör föras in i länsplanen då det har stor betydelse när Förbifart Stockholm öppnar. Samtidigt noterar Täby kommun att länsplanens ekonomiska ram inte rymmer ytterligare objekt före 2033, vilket ger konsekvenser för regionens transportsystem.

Täby kommun ifrågasätter möjligheten att genomföra stombussnätet till år 2030, vilket är det år som pekas ut i gällande Stomnätsplan och som behov för flera av stråken i Kollektivtrafikplan 2050. Bland de namngivna objekten avseende stombuss saknar Täby kommun de linjer som lämnades in under objektsremissomgången och där arbete med sträckningsstudie och/eller ÅVS pågår. De stråk som berör Täby är:

- Stråk 10 Arninge - Vaxholm
- Stråk 12 Vallentuna- Arninge – där ÅVS snart är genomförd
- Stråk 13 Täby- Sollentuna C

Regionen har nyligen uppdaterat den regionala cykelplanen och utbyggnad av det regionala cykelvägnätet är också en av huvudprinciperna för länsplaneförslaget. Förslaget till länsplan innehåller få objekt för cykel på den norra länshalvan. Kommunen och Stockholm Nordost hade i objektsförfrågan bland annat lämnat stråket Vallentuna - Arninge (del av regional stadskärna) längs väg 264 Arningevägen och regional cykelstrada mellan Arninge och Roslagstull.